

STAJYER ÖĞRENCİ SORUNLARI VE BU KONUDA BİR ANKET ÇALIŞMASI

Meryem AKOĞLAN
Fevzi OKUMUŞ

*Nevşehir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik
Yüksekokulu*

ABSTRACT

THE PROBLEMS OF PROBATIONER STUDENTS AND AN INQUIRY

This study had been taken for the purpose of determining the stay problems of the students and business managers. From this study, it was found that the students did not take the stay for the purpose of training and business managers did see the stay a very cheap labor.

Üniversite düzeyinde mesleki turizm eğitimi ülkemizde oldukça yaygın bir konumdadır. Önlisans düzeyinde 21, lisans düzeyinde 7 program bulunmaktadır. Önlisans düzeyinde olanlar Meslek Yüksekokulları bünyesinde; lisans düzeyinde olanlar da Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulları adı altında eğitim yapmaktadırlar.

Bu turizm programlarının eğitim ve öğretim amaçlarına bakıldığında, önlisans düzeyinde ara eleman işgücünü; lisans düzeyinde ise, üst düzey işgücünü yetiştirmek olduğu görülür. Her düzeydeki turizm eğitimin amaçları, bu esasa göre düzenlenmeye çalışılmaktadır.

Turizm ve otelcilik programlarına katılan öğrencilerin toplam eğitimleri süresince Meslek Yüksekokullarında 45 günlük, lisans düzeyindeki okullarda ise 90 günlük bir staj yapmaları zorunlu hale getirilmiştir. Öğrencilerin sektörü tanımaları, mesleki bilgi ve becerilerini arttırmaları amacıyla yürütülen bu staj programlarının, hedefleri doğrultusunda yapıldığı pek söylenememektedir.

Yönetici adayı olarak yetiştirilen lisans düzeyindeki öğrenciler, otel işletmelerinde farklı birimlerdeki işlerin yapılış tekniklerini öğrenmek istememekte, buna neden olarak da yöneticilerin bu tür konuları bilmelerine gerek olmadığı düşüncesini ileri sürmektedirler. Oysa otel işletmelerinde bu konulardan habersiz olarak yetişen yönetici adayı bir öğrencinin neyi ve nasıl yönetebileceği de bir tartışma konusudur.

Lisans düzeyinde turizm ve otel işletmeciliği eğitimi veren bu okulların staj sorunlarını öğrenciler ve işletmeciler açısından ayrı ayrı belirlemek üzere, Nevşehir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Staj Komisyonu'nca 3, 4 ve 5 yıldızlı otellerin toplam 24 otel yöneticisi ile okuldan II, III ve IV. sınıflardan 176 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Anket, öğrencilere form doldurtularak, işletme yöneticileriyle ise karşılıklı görüşme şeklinde yapılmıştır.

Gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları şunlardır:

- Ankete katılan öğrencilerin %95'i staj yapacakları oteli kendi imkânları ile bulmuşlardır.
- Staj yapmak isteyen öğrencilerden %18'i büyük otel işletmeleri ile bağlantı kuramadıklarından çok küçük otellerde staj yapmak

zorunda kalmışlardır.

•Ankete katılan öğrencilerin %82'si süresince staj okul tarafından denetlenmediklerini, bunun da öğrenciyi olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

•Ankete katılan öğrencilerin %62'si eğitimin başlama ve bitiş tarihleri ile bütünleme sınavları dolayısıyla stajlarını erken bırakmak veya stajlarına ara vermek zorunda kalmışlardır.

•Ankete katılan öğrencilerin %90'u otellerde işbaşı eğitim programlarının olmadığını; bunun da işe ve işletmeye adapte olmada sorun teşkil ettiğini belirtmişlerdir.

•Öğrencilerin %76'sı yapılan stajların amacına ulaşmadığını belirtmişlerdir.

•Öğrenciler kendilerinin yabancı dil ve mesleki açıdan yetersiz olduklarını belirtmektedirler.

Otel yöneticilerinin stajyer öğrencilerle ilgili sorunları şu şekilde saptanmıştır:

•Staj yapmak isteyen öğrencilerin %86'sı ön büro ve muhasebe bölümlerinde çalışmak istemektedirler. Bunu, %11'le servis bölümü takip etmektedir.

•Stajyer öğrenciler yönetici olabilmek için otelin her bölümünde çalışmak zorunda oldukları bilincinde değiller. Bu nedenle diğer temel birimlerden olan kat hizmetleri, mutfak, güvenlik, satınalma vb. bölümlerde çalışmak istememektedirler. (Ankete katılan öğrencilerin sadece %1'i kat hizmetlerinde, %0.5'i mutfak bölümünde çalışmışlardır.)

•Staj süresi dört yıllık bir eğitim için oldukça kısa bulunmaktadır.

•Öğrenciler mesleki derslerden yeterli uygulamaları almamakta, ayrıca bilgisayar, iletişim ve yabancı dil konularında yetersiz kalmaktadırlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma sonucunda öğrencilerin stajdan beklentilerinin, para kazanmak, tatil yapmak ve bir formaliteyi yerine getirmek olduğu görülmüş; öğrencilerin staj eğitimin devamı olarak algılamadıkları saptanmıştır.

İşletmelerin stajyer öğrencilere ucuz işgücü olarak baktıkları ve onların yetiştirilmesinde tüm görevin okula ait olduğunu kabul etmeleri sonu-

cunda, stajyer öğrencilerden verimli bir çalışma sağlayamadıkları ortaya çıkmıştır. Staj süresinin, gerek öğrenciler gerekse işletmeler tarafından yetersiz bulunduğu ifade edilen gerçekler arasındadır.

Öneriler;

Lisans düzeyinde eğitim vermekte olan Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarında staj programının geliştirilmesi için yapılacak işlemler şöyle sıralanabilir:

•Okul, öğrencilerin staj yerlerini belirlemede daha aktif rol oynamalıdır.

•Öğrencilerin stajlarının mümkün olduğu kadar 5, 4, 3 yıldızlı otellerde ve 1.sınıf tatil köylerinde yapmaları sağlanmalıdır.

•Staj süresi, toplam eğitim süresi boyunca 6 ay olarak düzenlenmelidir.

•Yüksekokullardaki staj komisyonlarına otel müdürleri de alınmalıdır.

•Staj yapan öğrencilerin stajlarının kabulünde, en az 4 ana departmanda en az 1 aylık süreyle staj yapmış olması koşulu getirilmelidir.

•Staj süresince, öğrenciler, meslek dersleri hocaları tarafından denetlenmelidir.

•6 aylık staj süresini tamamlayan öğrenciler, staj yaptıkları bölümlerle ilgili olarak bir otelde meslek dersleri hocaları tarafından staj bitirme sınavına alınmalıdır.

•Seyahat acentelerinde de öğrencilere staj imkânı sağlanmalıdır.